

BAĞLANMA STİLLERİ, ÇATIŞMA YÖNETİMİ VE İLİŞKİ BAĞLILIĞI: YATIRIM MODELİ ÇERÇEVESİNDE BİR İNCELEME

ATTACHMENT STYLES, CONFLICT MANAGEMENT AND RELATIONSHIP COMMITMENT: AN INVESTIGATION WITHIN THE INVESTMENT MODEL FRAMEWORK

Fatma CAN

Dr. Öğr. Üyesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi,
Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Sosyal Psikoloji Anabilim Dalı,
fatmacan@ibu.edu.tr

Makale Bilgisi

Türü: Araştırma makalesi
Gönderildiği tarih: 30 Ağustos 2024
Kabul edildiği tarih: 2 Ocak 2025
Yayınlanma tarihi: 25 Haziran 2025

Article Info

Type: Research article
Date submitted: 30 August 2024
Date accepted: 2 January 2025
Date published: 25 June 2025

Anahtar Sözcükler

Yetişkin Bağlanma Stilleri; Çatışma
Çözme Stratejileri; İlişkiye Bağlılık;
Yatırım Modeli

Keywords

Adult Attachment Styles; Conflict
Resolution Strategies; Relationship
Commitment; Investment Model

DOI

10.33171/dtcfjournal.2025.65.1.23

Öz

Bu araştırma, yetişkin bağlanma stilleri ile yatırım modeli bileşenleri (ilişki doyumu, seçeneklerin niteliğini değerlendirme ve ilişki yatırımı) arasındaki ilişkide çatışma çözme stratejilerinin aracı rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya 237'si (%59.1) kadın ve 164'ü (%40.9) erkek olmak üzere flört ilişkisi olan, sözlü/nişanlı ve evli, toplam 401 kişi katılmıştır. Katılımcılara kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak ulaşılmış ve çevrimiçi ortamda hazırlanan anketi doldurmaları istenmiştir. Katılımcılardan Demografik Bilgi Formu, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II, İlişki İstikrarı Ölçeği ve Romantik Partner Çatışma Ölçeğini doldurmaları istenmiştir. Bulgular hem kaygılı hem de kaçınmacı bağlanmanın, çatışma gibi stresli durumlara verilen tepkilerin farklılaşmasıyla ilişkili olduğunu ve bu farklı tepkilerin de ilişkideki doyum, yatırım ve alternatiflerin niteliği gibi ilişki sonuçlarını önemli ölçüde şekillendirdiğini göstermektedir. Kaygılı bağlanma stiline sahip bireylerin etkileşimsel tepkisellik, baskınlık gibi çatışmaya aktif katılımı ilişkili çatışma çözme stratejilerini tercih ettikleri ve bu durumun ilişki doyumunu olumsuz etkilerken, seçenekleri daha fazla değerlendirmeye ilişkili olduğu görülmüştür. Kaçınmacı bağlanma stiline sahip bireylerin ise kaçınma ve boyun eğme gibi pasif stratejiler benimsediği ve bu stratejilerin ilişki yatırımı ve doyumu üzerinde olumlu etkiler yaratabileceği bulunmuştur. Bu sonuçlar, bağlanma stillerinin farklı çatışma çözme stratejileri aracılığıyla, romantik ilişkilerdeki dinamikler üzerindeki belirleyici rolünü ortaya koyarken, bağlanma teorisinin ilişki süreçlerinin anlaşılmasındaki önemini vurgulamaktadır. Bu bulgular, ilişki kalitesini artırmayı hedefleyen müdahale programlarının geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

Abstract

This study aims to examine the mediating role of conflict resolution strategies in the relationship between adult attachment styles and the components of the investment model (relationship satisfaction, quality of alternatives, and investment size). A total of 401 participants, consisting of 237 women (59.1%) and 164 men (40.9%) in dating, engaged, and married relationships, participated in the study. Participants were recruited using a convenience sampling method and were asked to complete an online survey. The survey included the Demographic Information Form, the Experiences in Close Relationships Inventory-II, the Investment Model Scale, and the Romantic Partner Conflict Scale. The findings indicate that both anxious and avoidant attachment styles are associated with different responses to stressful situations, such as conflicts, and that these varying responses significantly shape relationship outcomes, including satisfaction, investment, and the evaluation of alternatives. Specifically, individuals with an anxious attachment style tend to prefer conflict resolution strategies that involve active engagement, such as interactive reactivity and dominance, which negatively impact relationship satisfaction while being related to a greater consideration of alternatives. Conversely, individuals with an avoidant attachment style are more likely to adopt passive strategies, such as avoidance and submission, which may positively influence relationship investment and satisfaction. These results highlight the crucial role of attachment styles in shaping the dynamics of romantic relationships through different conflict resolution strategies and underscore the importance of attachment theory in understanding relationship processes. The findings also suggest that these insights could contribute to the development of intervention programs aimed at improving relationship quality.

Giriş

Romantik ilişkiler, bireylerin yaşam kalitesini, psikolojik sağlığını ve genel yaşam doyumunu önemli ölçüde etkileyen temel sosyal bağlardır. Bu ilişkiler, sadece bireylerin kişisel mutluluğunu artırmakla kalmaz, aynı zamanda sosyal çevrelerini ve toplumsal yapılarını da şekillendirir. Sağlıklı romantik ilişkiler, bireylerin stresle başa çıkma kapasitelerini artırır, psikolojik dirençlerini güçlendirir ve yaşam kalitesini genel anlamda iyileştirir (Reis ve Shaver, 1988). Ancak, romantik ilişkiler aynı zamanda karmaşık ve dinamik süreçler içerir, bu da ilişkilerin zaman zaman stres, çatışma ve memnuniyetsizlik gibi zorluklarla karşı karşıya kalmasına neden olabilir. Bu nedenle, romantik ilişkilerin doğasını ve ilişki kalitesini belirleyen faktörleri anlamak, bireylerin sağlığını ve yaşam kalitesini desteklemek açısından büyük önem taşır (Finkel, Simpson ve Eastwick, 2017).

Bireylerin yaşamları üzerindeki etkileri göz önüne alındığında, romantik ilişkilerin dinamiklerini anlamak için en sık başvurulanan modellerden biri Rusbult'un Yatırım Modeli'dir (Rusbult, Martz ve Agnew, 1998). Bu model, ilişkilerin neden devam ettiğini veya sona erdiğini açıklamayı amaçlamaktadır. Rusbult ve Buunk'a (1993) göre bağlılık, bir ilişkiyi sürdürme isteği ile partnere duyulan psikolojik bağlanmayı kapsayan uzun vadeli eğilimlerdir. Diğer bir ifadeyle bağlılık, bir ilişkinin devam etme kararını doğrudan etkileyen psikolojik bir yapıdır. Bu modele göre, bağlılığı etkileyen temel unsurlar, ilişkiden elde edilen doyum seviyesi, alternatiflerin niteliği ve ilişkiye yapılan yatırımın miktarıdır (Rusbult, 2013; Rusbult, Martz ve Agnew, 1998). İlişki doyumunu, bireyin romantik ilişkideki mutluluğunu ve memnuniyetini değerlendirme derecesidir. Bu değerlendirme, ilişkinin bireyin beklentilerini ne ölçüde karşıladığı ve birey için ne kadar tatmin edici olduğu gibi çeşitli faktörlerle şekillenir. Seçeneklerin niteliği ise bireyin mevcut ilişkisi dışında var olan diğer olasılıkların çekiciliği ve ulaşılabilirliği ile ilgilidir. Bu olasılıklar, başka bir partnerin varlığıyla sınırlı değildir; kariyer fırsatları, sosyal çevre, kişisel gelişim ya da özgürlük gibi bireyin yaşamına dair diğer alternatifleri de içerebilir. Eğer bir kişi, mevcut ilişkisinin dışında daha iyi seçenekler olduğunu düşünüyorsa, o zaman bu, ilişkiye olan bağlılığı olumsuz yönde etkileyebilir. Alternatiflerin çekici ve erişilebilir olduğu durumlarda, birey mevcut ilişkisini sürdürmeye daha az istekli olabilir. Son olarak yatırım miktarı, bireyin ilişkiye yaptığı maddi ve manevi katkıları ifade eder ve maddi birikimler, zaman, emek, duygusal bağlar, ortak anılar, çocuklar gibi unsurları kapsar. Yatırımların miktarı arttıkça ayrılmak daha büyük bir kayıp anlamına geleceği için, kişi ilişkiyi sürdürmek için daha fazla motive olur. Bu nedenle, yüksek yatırım miktarı, kişinin ilişkiyi devam ettirme isteğini artıran önemli bir faktördür. Bu üç faktör birlikte, bir kişinin ilişkiye ne kadar bağlı olduğunu ve ilişkinin devam edip etmeyeceğini belirler. Model, doyum düzeyi ve yatırımlar

yüksekken, alternatifler düşükse, bağlılığın yüksek olacağını ve ilişkinin devam edeceğini öne sürer (Rusbult, Martz ve Agnew, 1998).

Yetişkin bağlanma teorisi, romantik ilişkilerin dinamiklerini anlamak için kritik bir kuramsal çerçeve sunmaktadır (Mikulincer ve Shaver, 2007). Teoriye göre, bağlanma davranış sistemi, bireyin güvenlik ve duygusal destek arayışlarını düzenleyen bir mekanizmadır. Bu sistem, birey stresli veya tehdit edici bir durumla karşılaştığında aktive olur ve bağlanma figürüne yakınlaşmayı, ilişkiyi sürdürmeyi ve güvenliğini yeniden sağlamayı amaçlayan davranışları tetikler (Bowlby, 1969). Örneğin, romantik partnerler arasındaki çatışmalı etkileşimler gibi stresli olaylar, bağlanma davranış sistemini devreye sokabilir. Sistem, bireyi partnerine daha fazla yakınlaşmaya, destek aramaya veya ilişkiyi korumaya yönelik davranışlarda bulunmaya yönlendirir (Creasey, 2002). Ancak, bu tür etkileşimler, özellikle çatışmaları bağımsızlık için bir tehdit olarak gören ve bu nedenle kendini açma veya samimi konuşmalara katılma konusunda baskı hisseden kaçınmacı partnerlerde mesafeyi artırmaya yönelik davranışları da tetikleyebilir (Paley vd., 1999).

Bağlanma stilleri, bireylerin erken yaşam deneyimlerine dayanan ve yetişkinlikte romantik ilişkilerde nasıl davrandıklarını belirleyen kalıcı duygusal bağlanma eğilimleridir (Bowlby, 1969). Kurama göre, çocuklar, birincil bakıcıları ile geliştirdikleri bağlanma örüntüleri temelinde benlik ve başkaları modelleri geliştirirler. Bu modeller, kişinin kendi davranışlarını, düşüncelerini ve duygularını düzenlerken, aynı zamanda bağlanma figürünün ulaşılabilirliği ve duyarlılığına ilişkin beklentileri de şekillendirir (Bretherton, 1987; Ein-Dor vd., 2011).

Bartholomew ve Horowitz (1991), yetişkin bağlanmasını, bireylerin kendilerine ve başkalarına yönelik içsel modelleri temel alan bir çerçeve içerisinde incelemişlerdir. Benlik ve başkaları modelleri, bireyin özsaygı ve başkalarıyla ilişki kurma biçimlerini açıklayan önemli kavramlardır. Olumlu bir benlik modeli, içselleştirilmiş özsaygıyı ve başkalarının onayına ihtiyaç duymayan bir sevebilirlik algısını ifade ederken, olumsuz bir benlik modeli düşük özsaygı ve başkalarından onay alma ihtiyacıyla ilişkilidir. Benzer şekilde, başkaları modeli, bireyin diğerlerinin güvenilirliği ve ulaşılabilirliği hakkındaki beklentilerini yansıtır; olumlu bir model, yakınlık ve destek arama davranışlarını teşvik ederken, olumsuz bir model, yakınlıktan kaçınma ve sosyal destekten uzak durma eğilimini içerir. Bartholomew'e (1991) göre, bireylerin geliştirdiği bu içsel modeller, bağımlılık ve yakınlıktan kaçınma boyutlarıyla da açıklanabilmektedir. Bağımlılık, bireyin özsaygısını koruyabilmek için dışsal onaya ne ölçüde ihtiyaç duyduğunu ifade eder ve genellikle romantik partnerleri tarafından terk edilme veya reddedilme korkusuyla bağlantılı olan kaygılı bağlanma boyutuyla açıklanır. Diğer yandan, yakınlıktan kaçınma, bireyin olumsuz beklentiler nedeniyle

başkalarıyla duygusal yakınlık kurmaktan kaçınma eğilimini yansıtır ve kaçınmacı bağlanma boyutuyla açıklanır.

Güvenli bağlananlar, kendileri ve başkaları hakkında olumlu bir görüşe sahiptirler; bu, düşük kaygılı bağlanma ve düşük kaçınmacı bağlanma düzeyleriyle karakterize edilir. Güvenli bağlanan bireylerin, kendilerini seilmeye değer görmeleri ve başkalarını güvenilir, duyarlı ve kabul edici olarak algılamaları, erken dönemdeki bakıcıyla kurulan güvenli bağlanma ilişkisinden kaynaklandığı varsayılmaktadır (Collins ve Read, 1990; Pistole vd., 1995). Bağlanma kuramı, bireyin ilk bağlanma figürüyle yaşadığı güvenli ilişki deneyimlerinin, kişinin hem kendisi hem de başkaları hakkındaki temel bilişsel şemalarının gelişiminde belirleyici bir rol oynadığını ileri sürer (Bowlby, 1988). Bu bağlamda, güvenli bağlanmanın, bireyin kendisi ve başkaları hakkında olumlu görüşler geliştirmesinin bir sonucu olduğu öne sürülmektedir. Bu olumlu algılar ve yüksek benlik değeri, stresli durumlar—örneğin çatışmalar—karşısında güvenli bireylerin daha yapıcı çözüm arayışlarına yönelmesine, çatışmayı etkili bir şekilde çözmeye ve uzlaşmaya daha istekli olmalarına yol açmaktadır (Corcoran ve Mallinckrodt, 2000; Kobak vd., 1993; Kobak ve Hazan, 1991). Güvenli bağlanan bireylerin bu özellikleri, romantik ilişkilerde doyumu artırır, ilişkiye yapılan yatırımları güçlendirir ve alternatif ilişkilere yönelme olasılığını düşürür. Dolayısıyla bu bireyler, ilişkiye daha fazla bağlılık gösterirler (Fletcher, Simpson ve Thomas, 2000).

Kaygılı bağlanma stiline sahip bireyler ise, çatışma durumlarında hiperaktivasyon stratejileri sergileyebilirler; bu, partnerlerinin davranışlarına karşı aşırı duyarlılık göstermeleri ve terk edilme korkusuyla yoğun bir şekilde endişelenmeleri anlamına gelir. Bu bireyler, çatışmalarda genellikle hiperaktivasyon tepkileri sergilerler; örneğin, partnerlerinin sessiz kalmasını kişisel bir reddedilme olarak algılayabilir veya küçük bir tartışmayı ilişki için bir tehdit olarak değerlendirebilirler. Bu algılar, çözüm aramak yerine partnerlerinden sürekli onay beklемelerine neden olabilir. Örneğin, "Beni seviyor musun?" gibi tekrar eden sorular sorma veya partnerlerinin sevgisini kanıtlamalarını isteme, bu bireylerin çatışma sırasında gösterdiği yaygın davranışlardır (Simpson ve Rholes, 1994). Bu durum, çatışmaların daha da derinleşmesine ve ilişkiden alınan doyumun azalmasına neden olabilir (Akköse, 2021; Cann vd., 2008; Li ve Chan, 2012; Sarı, 2008; Sığırcı, 2010). Bireyler, mevcut ilişkilerinde tatminsizlik yaşadıklarında ise alternatif ilişki seçeneklerine yönelme eğiliminde olabilirler (Joel, MacDonald, ve Shimotomai, 2011).

Kaçınmacı bağlanma stiline sahip bireyler, duygusal yakınlıktan kaçınma eğiliminde oldukları için, çatışma durumlarında genellikle uzak durma veya kaçınma stratejilerini benimserler. Bu bireyler çatışmalarla yüzleşmek yerine, sorunları görmezden gelmeyi veya

partnerlerinden duygusal olarak uzaklaşmayı seçerler (Cann vd., 2008; Fraley ve Shaver, 2000). Bu durum, ilişkideki duygusal bağların zayıflamasına ve partnerler arasındaki ilişkinin soğumasına neden olabilir. Alanyazındaki araştırmalar genel olarak, kaçınmacı bağlanmanın ilişki doyumu, ilişkiye bağlılık ve ilişkiye yapılan yatırım ile tutarlı bir şekilde olumsuz yönde ilişkili olduğunu ve bazen seçeneklerin niteliğini değerlendirme ile olumlu yönde ilişkili olduğunu göstermektedir (Cann vd., 2008; Etcheverry vd., 2013; Pistole vd., 1995; Simpson, 1990).

Bireylerin kendilik ve diğerleri hakkındaki çalışma modelleri, erken bağlanma deneyimlerine dayanan zihinsel temsillerdir ve sosyal algıyı, duygusal yanıt kalıplarını ve kişilerarası davranışları şekillendirir. Bu çalışma modelleri, bireylerin kendilerini nasıl gördüklerini, başkalarını nasıl algıladıklarını ve bu algılara dayalı olarak nasıl davrandıklarını etkileyerek, ilişki süreçlerini ve sonuçlarını doğrudan belirler (Bartholomew & Horowitz, 1991). Örneğin, olumlu bir kendilik modeli, kişinin kendini değerli, sevmeye layık ve yeterli hissetmesine katkıda bulunurken, olumlu bir başkaları modeli ise diğerlerini güvenilir, destekleyici ve kabul edici olarak algılamayı kolaylaştırır. Bu modeller, bireylerin çatışma çözme yaklaşımlarından ilişki tatminine kadar birçok ilişki sonucunu etkileyebilir.

Yetişkin bağlanma stilleri ile romantik ilişkilerin işleyişi arasındaki bağlantıları açıklayan temel mekanizma, stresli durumlara verilen tepkilerdeki farklılıklar gibi görünmektedir. Bireylerin kendilik ve diğerleri hakkındaki çalışma modelleri, erken bağlanma deneyimlerine dayanan zihinsel temsillerdir ve sosyal algıyı, duygusal yanıt kalıplarını ve kişilerarası davranışları şekillendirir (Bowlby, 1988). Bu çalışma modelleri, bireylerin kendilerini nasıl gördüklerini, başkalarını nasıl algıladıklarını ve bu algılara dayalı olarak nasıl davrandıklarını etkileyerek, ilişki süreçlerini ve sonuçlarını doğrudan belirler (Bartholomew & Horowitz, 1991). Örneğin, olumlu bir kendilik modeli, kişinin kendini değerli, sevmeye layık ve yeterli hissetmesine katkıda bulunurken, olumlu bir başkaları modeli ise diğerlerini güvenilir, destekleyici ve kabul edici olarak algılamayı kolaylaştırır. Bu modeller, bireylerin çatışma çözme yaklaşımlarından ilişki tatminine kadar birçok ilişki sonucunu etkileyebilir (Collins vd., 2004). Artan sayıda çalışma, kaygılı ve kaçınmacı bağlanma boyutlarının çatışma yönetiminde beceri eksiklikleri ile pozitif ve olumlu çatışma çözme stratejileri ile negatif ilişkilendirildiğini göstermektedir (Costa ve Mosmann, 2020; Domingue ve Mollen, 2009; Shi, 2003). Görünüşe göre kaçınmacı bağlanma çatışmadan geri çekilme ile daha güçlü bir şekilde ilişkilendirilirken, kaygılı bağlanma ise çatışmaya katılım ile daha yüksek oranda ilişkilidir. Ancak, bu bulguların tutarlılığı sınırlıdır ve her iki bağlanma boyutunun da hem çatışmadan geri çekilme hem de

çatışmaya katılımıla pozitif yönde ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar da bulunmaktadır (Bonache vd., 2019; Ricco ve Sierra, 2017; Sierau ve Herzberg, 2012).

Yatırım modeli yapılarının bağlanma stillerine göre nasıl değiştiğini inceleyen çalışmalar ise genel olarak, kaygılı bağlanmanın ilişkiye bağlılık ve ilişki doyumu ile olumsuz yönde ilişkili olduğunu, kaçınmacı bağlanmanın ise ilişkiye yapılan yatırımlar, ilişki doyumu ve ilişkiye bağlılık ile tutarlı bir şekilde olumsuz yönde, seçeneklerin niteliğini değerlendirmeye ise olumlu yönde ilişkili olduğunu göstermiştir (Etcheverry vd.,2013; Pistole vd., 1995; Simpson, 1990). Ancak alanyazında kaygılı bağlanma ile bağlılık arasındaki ilişkiye dair çelişkili bulgular da dikkat çekmektedir. Bazı araştırmalar kaygılı bağlanmanın daha yüksek bağlılıkla ilişkili olduğunu öne sürerken (örn. Feeney ve Noller, 1990), diğerleri bu bireylerin ilişkilerini sürdürmekte zorluk çektiğini ve bağlılık düzeylerinin düşük olabileceğini göstermektedir (örn. Hazan ve Shaver, 1987; Simpson, 1990).

Önceki çalışmalardan elde edilen bulgular değerli olsa da bazı tutarsızlıklar göstermektedir. Ayrıca, bu alandaki araştırmaların sınırlılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. İlk olarak, Türkiye'de bu alanda yapılan çalışmalar sınırlıdır ve genellikle yetişkin bağlanma süreçleri ile ilişki kalitesine odaklanmaktadır (örn. Sarı, 2008; Sığırcı, 2010). Çatışma çözme stratejileri ile bağlanma stilleri ve ilişkiye bağlılık arasındaki olası ilişkiler ise yeterince incelenmemiştir (Akköse, 2021). Bununla birlikte, bu çalışmaların çoğu İngilizce konuşulan ülkelerde yapılmış olup, bu bulguların Türk nüfusuna genellenebilirliği sınırlı olabilir. Bu nedenle, bu çalışmanın ana amacı, Türk yetişkin heteroseksüel çiftlerden oluşan bir örneklemde yetişkin bağlanma stili, çatışma çözme eğilimi ve ilişki sonuçları arasındaki karşılıklı ilişkileri analiz etmektir. Daha spesifik olarak, bu çalışmada, bağlanma stilleri ile yatırım modeli bileşenleri arasındaki ilişkide, çatışma çözme stratejilerinin aracı rolü incelenerek bağlanma stilleri ile yatırım modeli arasındaki ilişkiye dair daha derin bir anlayış sunmak amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Örneklem

Araştırmaya 237 (%59.1) kadın ve 164 (%40.9) erkek olmak üzere toplam 401 kişi katılmıştır. Kadınların yaş ortalaması 25.7 (SS = 9.35), erkeklerin yaş ortalaması ise 28.85 (SS = 10.87) olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, 276'sı (%68.8) flört ilişkisi olan, 20'si (%5) sözlü/nişanlı ve 105'i (%26.2) evli bireylerden oluşmaktadır. İlişki süreleri ise 1 ay ile 48 yıl arasında değişmekte olup, ortalama süre 66 ay (SS = 99 ay) olarak belirlenmiştir.

Katılımcıların %49.4'ü lisans, %40.9'u lise, %7'si lisansüstü, %1.5'i ortaokul ve, %1.2'si ilkokul mezunudur.

Veri Toplama Araçları

İlişki İstikrarı Ölçeği (İİÖ)

Üç alt boyuttan (ilişki doyumu, ilişki yatırımı ve seçeneklerin niteliğini değerlendirme) oluşan İlişki İstikrarı Ölçeği, Rusbult ve arkadaşları (1998) tarafından geliştirilmiştir. Alt boyutların ilk beş maddesi dört (1 = Tamamen yanlış, 4 = Tamamen doğru), son beş maddesi ise dokuz derece üzerinden (1 = Tamamen yanlış, 9 = Tamamen doğru) puanlanmaktadır. Son beş maddenin ölçme kalitesini artırmak amacıyla eklenen ilk beş madde uygulanmakta ancak analizlerde kullanılmamaktadır. Üç farklı çalışma alt boyutların Cronbach alfa iç tutarlık katsayılarının, yatırım için .82 ile .84, seçenekleri değerlendirme için .82 ile .88 ve doyum için .92 ile .95 arasında değiştiğini göstermiştir (Rusbult vd., 1998). Ölçek, Büyüksahin vd. (2005) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin orijinal yapısında olduğu gibi üç faktörlü yapıyı doğrulamış ve Cronbach alfa katsayıları doyum için .90, seçenekleri değerlendirme için .84 ve yatırım için .84 olarak belirlenmiştir. Alt ölçeklerin iki yarım güvenirlik katsayıları ise sırasıyla .84, .71 ve .78'dir.

Romantik Partner Çatışma Ölçeği (RPÇÖ)

RPÇÖ, Zacchilli ve arkadaşları (2009) tarafından, bireylerin romantik ilişkilerinde kullandıkları çatışma çözme stratejilerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, uzlaşma, baskınlık, boyun eğme, uzaklaşma, kaçınma ve etkileşimsel tepkisellik olmak üzere altı alt boyuttan oluşmakta ve toplamda 39 madde içermektedir. RPÇÖ'nün alt ölçekleri için hesaplanan Cronbach alfa katsayıları uzlaşma için .96, kaçınma için .84, etkileşimsel tepkisellik için .88, , uzaklaşma için .89, baskınlık için .91 ve boyun eğme için .88 bulunmuştur. Katılımcılardan her bir ifadeyi kendileri için ne derece uygun bulduklarını beş dereceli bir ölçek üzerinde değerlendirmeleri istenmektedir (1 = kesinlikle katılmıyorum, 5 = kesinlikle katılıyorum). RPÇÖ'de herhangi bir alt ölçekten yüksek puan alınması, o çatışma çözme stratejisinin daha fazla tercih edildiğini göstermektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması Can, Ergül-Topçu ve Topçu (2022) tarafından gerçekleştirilmiştir. RPÇÖ'nün psikometrik özelliklerini incelemek için yürütülen iki farklı çalışma sonucunda 38 maddeden oluşan altı faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayılarının .76 ile .94 arasında değiştiği saptanmıştır. İki yarım güvenirlik katsayıları ise .73 ile .91 arasında değişmiştir.

Yakın İlişkide Yaşantılar Envanteri-II (YİYE-II)

YİYE-II, Fraley, Waller ve Brennan (2000) tarafından, bağlanma boyutlarını ölçmek amacıyla geliştirilen 36 maddelik bir ölçektir. Ölçekte yer alan 18 madde, kaçınmacı bağlanma ve diğer 18 madde ise kaygılı bağlanma boyutlarını ölçer. Maddeler yedi dereceli bir ölçek üzerinden değerlendirilmektedir (1 = hiç katılmıyorum, 7 = tamamen katılıyorum). Ölçek, Selçuk, Günaydın, Sümer ve Uysal (2005) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Yapılan açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, kaçınmacı ve kaygılı bağlanma boyutlarını içeren iki faktörlü yapıyı doğrulamıştır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı, kaçınmacı bağlanma için .90 ve kaygılı bağlanma için .86 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin test-tekrar test güvenirliği, kaçınmacı bağlanma boyutu için .81 ve kaygılı bağlanma boyutu için .82 olarak belirlenmiştir.

İşlem

Araştırma için Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı alınmıştır. Veriler, kolayda örnekleme yöntemi ile çevrimiçi olarak toplanmıştır. Ölçeklerin uygulanmasından önce katılımcılara bilgilendirilmiş onam metni sunulmuş ve araştırmaya katılmayı kabul edenlerle çalışmaya devam edilmiştir. Araştırmaya, bir ilişkisi olduğunu (flört, sözlü/nişanlı veya evli) belirten katılımcılar dahil edilmiştir. Tüm ölçeklerin doldurulması yaklaşık olarak 20 dakika sürmüştür.

BULGULAR

Bağlanma Stilleri, Yatırım Modeli Bileşenleri ve Çatışma Çözme Biçimleri Arasındaki İlişkiler

Tablo 1'de bağlanma stilleri, yatırım modeli bileşenleri ve çatışma çözme stratejileri arasındaki ilişkilere ait korelasyon katsayıları verilmiştir.

Tabloda da görülebileceği gibi kaygılı bağlanmanın, kaçınmacı bağlanma, seçeneklerin niteliğini değerlendirme, ilişki yatırımı, etkileşimsel tepkisellik, uzaklaşma, baskınlık ve boyun eğme ile arasındaki ilişkiler pozitif (sırasıyla $r = .41$, $r = .26$, $r = .22$, $r = .42$, $r = .23$, $r = .32$ ve $r = .36$, $p < .01$); ilişki doyumu ve uzlaşma ile negatif (sırasıyla $r = -.19$, $p < .01$ ve $r = -.12$, $p < .05$) yönde anlamlıdır. Kaçınmacı bağlanmanın, ilişki doyumu, ilişki yatırımı, uzlaşma, kaçınma ve boyun eğme ile arasındaki ilişkiler pozitif yönde anlamlıdır (sırasıyla $r = .39$, $r = .33$, $r = .26$, $p < .01$, $r = .10$, $p < .05$ ve $r = .15$, $p < .01$). İlişki doyumu ile ilişki yatırımı ve uzlaşma arasındaki ilişkiler pozitif (sırasıyla $r = .31$ ve $r = .50$, $p < .01$).; seçeneklerin niteliğini değerlendirme, etkileşimsel tepkisellik, uzaklaşma, baskınlık ve boyun eğme ile arasındaki ilişkiler negatif (sırasıyla $r = -.25$, $r = -.44$, $p < .01$, $r = -.12$, $p < .05$,

$r = -.22$, ve $r = -.18$, $p < .01$) yönde anlamlıdır. Seçeneklerin niteliğini değerlendirme ile etkileşimsel tepkisellik, uzaklaşma, baskınlık arasındaki ilişkiler pozitif (sırasıyla $r = .33$, $r = .16$ ve $r = .30$, $p < .01$); ilişki yatırımı ve uzlaşma ile negatif (sırasıyla $r = -.13$, $p < .05$ ve $r = -.16$, $p < .01$) yönde anlamlıdır. İlişki yatırımının ise uzlaşma, kaçınma, baskınlık ve boyun eğme ile arasındaki ilişkiler pozitif (sırasıyla $r = .16$, $r = .18$, $r = .15$ ve $r = .25$, $p < .01$) yönde anlamlıdır.

Tablo 1

Bağlanma Stilleri, İlişki Nitelikleri ve Çatışma Çözme Biçimleri Arasındaki İlişkiler, Ortalamalar ve Standart Sapmalar.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Ort.	SS
1. Kaygılı Bağlanma	1	.41**	-.19**	.26**	.22**	-.12*	.08	.42**	.23**	.32**	.36**	64.52	18.62
2. Kaçınmacı Bağlanma		1	.39**	.06	.33**	.26**	.10*	.02	.03	-.01	.15**	81.60	14.61
3. İlişki Doyumu			1	-.25**	.31**	.50**	.07	-.44**	-.12*	-.22**	-.18**	7.42	1.93
4. Seçeneklerin Nit. Deg.				1	-.13*	-.16**	-.04	.33**	.16**	.30**	.09	3.24	2.15
5. İlişki Yatırımı					1	.16**	.18**	.02	-.02	.15**	.25**	5.35	2.16
6. Uzlaşma						1	.19**	-.42**	-.05	-.24**	-.14**	56.70	9.65
7. Kaçınma							1	-.09	.01	-.07	.21**	9.89	3.20
8. Etkileşimsel Tepkisellik								1	.24**	.54**	.39**	8.29	3.44
9. Uzaklaşma									1	.11*	.08	14.39	4.79
10. Baskınlık										1	.27**	17.83	6.72
11. Boyun Eğme											1	11.90	4.52

* $p < .05$, ** $p < .01$.

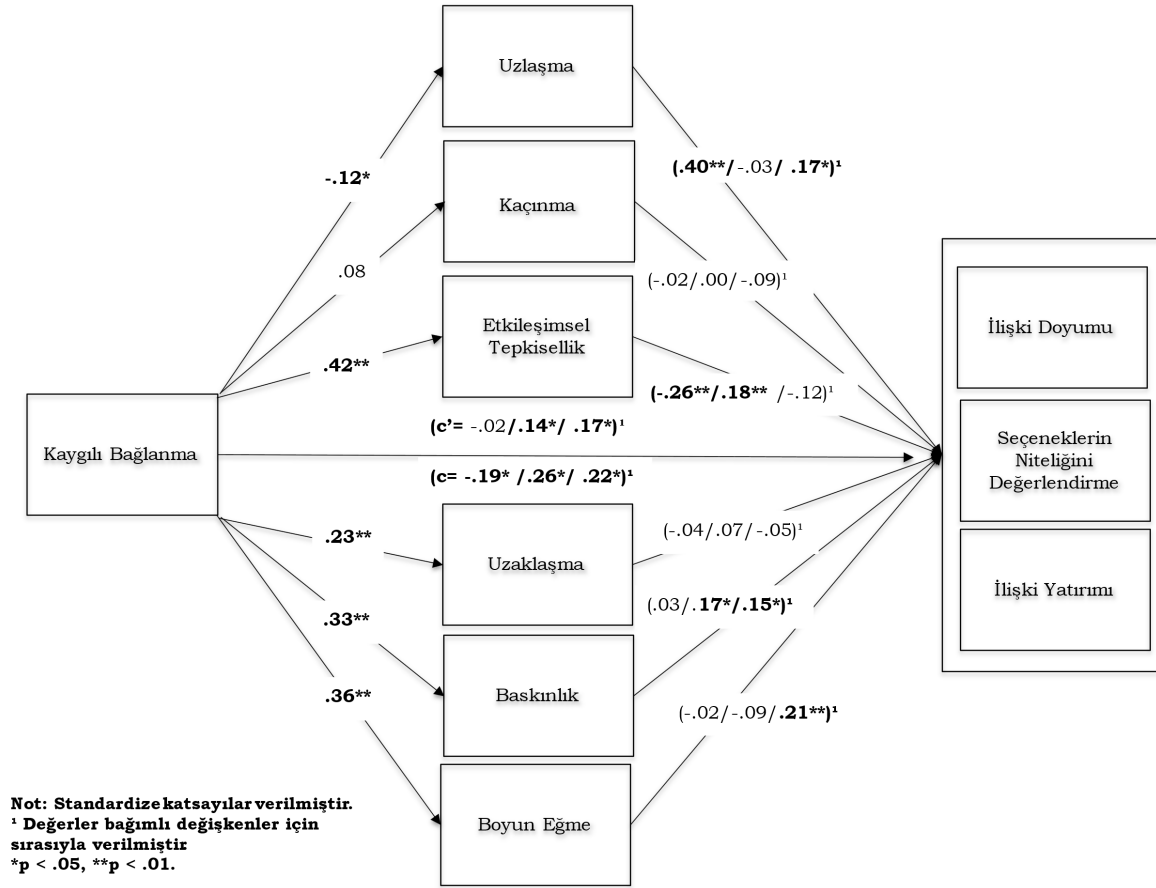
Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde kaygılı bağlanma arttıkça, olumlu çatışma çözme stratejisinin daha az, olumsuz çatışma çözme stratejilerinin ise daha fazla kullanıldığı; ilişki doyumunun azaldığı ve alternatif ilişkilerin daha çok düşünölmeye başlandığı söylenebilir. Kaçınmacı bağlanma arttıkça ise ya olumlu çatışma stratejisi uzlaşmanın ya da pasif stratejiler olan kaçınma ve boyun eğmenin kullanıldığı ve çatışmadan kaçınılmaya çalışıldığı; alternatif ilişkilerin düşünölmmediğı ve ilişki doyumu ve yatırımının ise arttığı söylenebilir.

Bağlanma Stilleri ile Yatırım Modeli Bileşenleri Arasındaki İlişkide Çatışma Çözme Stratejilerinin Aracı Rolü

Katılımcıların bağlanma stilleri ve yatırım modeli bileşenleri arasındaki ilişkide çatışma çözme stratejilerinin aracı rolü Bootstrap yöntemiyle altı ayrı model oluşturularak test edilmiştir.

Kaygılı bağlanma ve yatırım modeli bileşenleri arasındaki ilişkide çatışma çözme stratejilerinin aracı rolüne ilişkin sonuçlar Şekil 1'de verilmiştir (Üç model aynı şekilde gösterilmiştir). Şekil 1'de görüldüğü gibi kaygılı bağlanma uzlaşmayı doğrudan, negatif yönde anlamlı olarak yordarken ($b = -.06$, $SE = .03$, $t = -2.45$, $p = .01$, %95 GA $[-.11, -.01]$) etkileşimsel tepkisellik, uzaklaşma, baskınlık ve boyun eğmeyi doğrudan, pozitif yönde anlamlı olarak yordamış (sırasıyla; $b = .08$, $SE = .01$, $t = 9.13$, $p = .00$, %95 GA $[.06, .09]$; $b = .06$, $SE = .01$, $t = 4.66$, $p = .00$, %95 GA $[.03, .08]$; $b = .12$, $SE = .02$, $t = 6.81$, $p = .00$, %95 GA $[.08, .15]$; $b = .09$, $SE = .01$, $t = 7.77$, $p = .00$, %95 GA $[.07, .11]$) kaçınmayı ise yordamamıştır ($b = .01$, $SE = .01$, $t = -1.58$, $p = .12$, %95 GA $[-.00, .03]$). Ayrıca uzlaşma, ilişki doyumunu doğrudan, pozitif yönde anlamlı olarak yordarken ($b = -.08$, $SE = .01$, $t = 8.44$, $p = .00$, %95 GA $[.06, .10]$), etkileşimsel tepkisellik doğrudan, negatif yönde anlamlı olarak yordamıştır ($b = -.15$, $SE = .03$, $t = 4.52$, $p = .00$, %95 GA $[-.21, -.08]$). Kaçınma, uzaklaşma, baskınlık ve boyun eğme ise ilişki doyumunu yordamamıştır (sırasıyla; $b = -.01$, $SE = .03$, $t = -.38$, $p = .70$, %95 GA $[-.06, .10]$; $b = -.02$, $SE = .02$, $t = -.90$, $p = .37$, %95 GA $[-.05, .02]$; $b = .01$, $SE = .01$, $t = .66$, $p = .51$, %95 GA $[-.02, .04]$; $b = -.01$, $SE = .02$, $t = -.45$, $p = .00$, %95 GA $[-.05, .03]$). Kaygılı bağlanma stilinin ilişki doyumu üzerindeki toplam etkisinin ($b = -.02$, $SE = .01$, $t = -3.79$, $p = .00$, %95 GA $[-.03, -.01]$) çatışma çözme stratejilerinin etkisi kontrol edildiğinde ortadan kalktığı görülmüştür ($b = -.00$, $SE = .01$, $t = -.45$, $p = .65$, %95 GA $[-.01, .01]$). Dolaylı etkiler incelendiğinde, kaygılı bağlanma ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide, uzlaşma ($b = .01$, $SE = .00$, %95 GA $[-.01, -.00]$), ve etkileşimsel tepkiselliğin ($b = -.01$, $SE = .00$, %95 GA $[-.02, -.01]$) aracı rolü olduğu görülmektedir.

Kaygılı bağlanma ve seçeneklerin niteliğini değerlendirme arasındaki ilişkide, kaygılı bağlanma ile çatışma çözme stratejileri arasındaki ilişkiler daha önceki modelle aynıdır. Etkileşimsel tepkisellik ve baskınlık, seçeneklerin niteliğini değerlendirmeyi doğrudan, pozitif yönde anlamlı olarak yordamış (sırasıyla; $b = .11$, $SE = .04$, $t = 2.83$, $p = .01$, %95 GA $[.04, .19]$; $b = .05$, $SE = .02$, $t = 3.05$, $p = .01$, %95 GA $[.02, .09]$), uzlaşma, kaçınma, uzaklaşma ve boyun eğme ise yordamamıştır (sırasıyla; $b = -.01$, $SE = .01$, $t = -.61$, $p = .55$, %95 GA $[-.03, .02]$; $b = .00$, $SE = .03$, $t = .07$, $p = .95$, %95 GA $[-.06, .07]$; $b = .03$, $SE = .02$, $t = 1.43$, $p = .15$, %95 GA $[-.01, .07]$; $b = -.04$, $SE = .03$, $t = -1.73$, $p = .08$, %95 GA $[-.09, .01]$). Kaygılı bağlanma stilinin seçeneklerin niteliğini değerlendirme üzerindeki toplam etkisinin ($b = .02$, $SE = .01$, $t = 5.34$, $p = .00$, %95 GA $[.02, .04]$) çatışma çözme stratejilerinin etkisi kontrol edildiğinde düştüğü görülmüştür ($b = .02$, $SE = .01$, $t = 2.63$, $p = .01$, %95 GA $[.00, .03]$). Dolaylı etkiler incelendiğinde, kaygılı bağlanma ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide, etkileşimsel tepkisellik ($b = .08$, $SE = .03$, %95 GA $[.02, .14]$) ve baskınlığın ($b = -.06$, $SE = .02$, %95 GA $[.02, .10]$) aracı rolü olduğu görülmektedir.

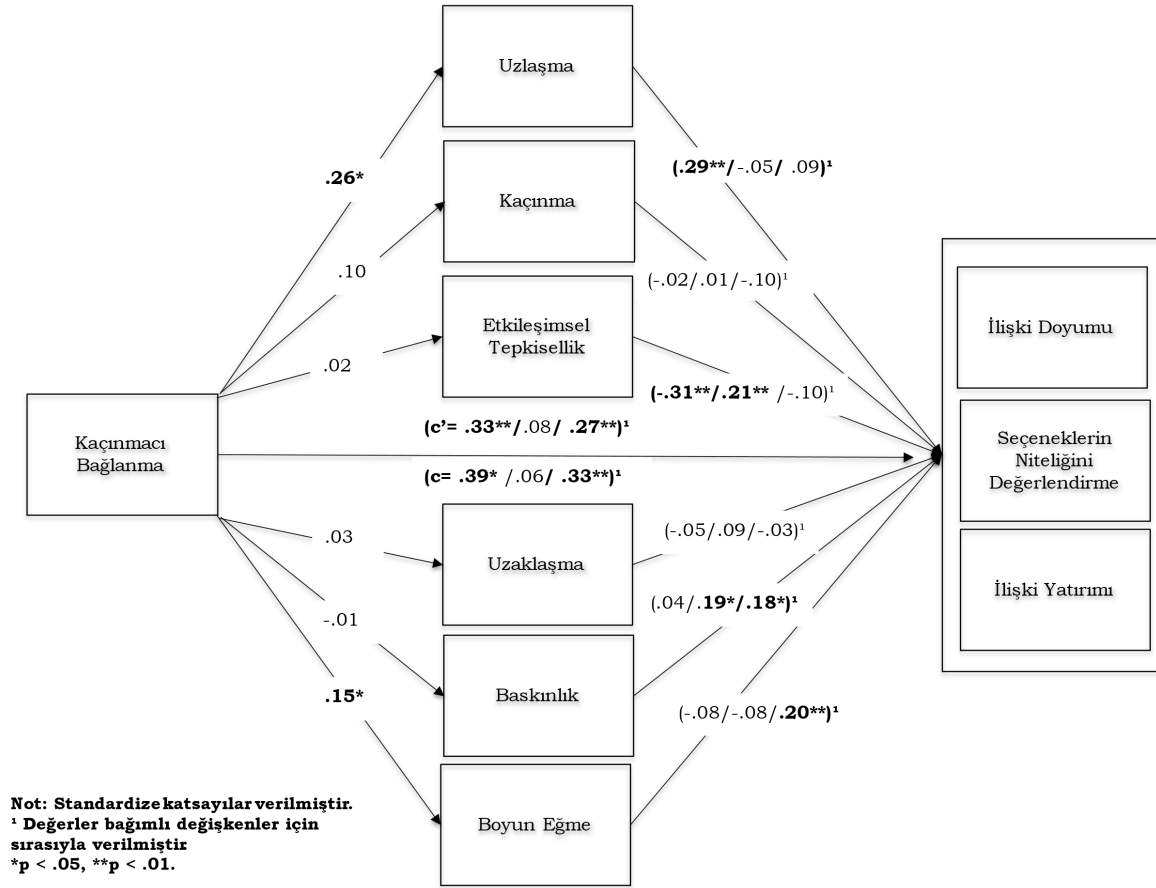

Şekil 1. Kaygılı Bağlanma ile Yatırım Modeli Bileşenleri Arasındaki İlişkide Çatışma Çözme Stratejilerinin Aracı Rolü

Kaygılı bağlanma ve ilişki yatırımı arasındaki ilişkide, kaygılı bağlanma ile çatışma çözme stratejileri arasındaki ilişkiler daha önceki modelle aynıdır. Uzlaşma, baskınlık ve boyun eğme ilişki yatırımı doğrudan, pozitif yönde anlamlı olarak yordamış (sırasıyla; $b = .04$, $SE = .01$, $t = 3.31$, $p = .00$, %95 GA [.02 .06]; $b = .05$, $SE = .02$, $t = 2.71$, $p = .01$, %95 GA [.01, .08]; $b = .10$, $SE = .03$, $t = 3.84$, $p = .00$, %95 GA [.05, .15]) kaçınma, etkileşimsel tepkisellik ve uzaklaşma ise yordamamıştır (sırasıyla; $b = .06$, $SE = .03$, $t = 1.80$, $p = .07$, %95 GA [-.01, .13]; $b = -.07$, $SE = .04$, $t = -1.81$, $p = .07$, %95 GA [-.15, .01]; $b = -.02$, $SE = .02$, $t = -1.05$, $p = .29$, %95 GA [-.07, .02]). Kaygılı bağlanma stiline ilişkin ilişki yatırımı üzerindeki toplam etkisinin ($b = .03$, $SE = .01$, $t = 4.44$, $p = .00$, %95 GA [.01, .04]) çatışma çözme stratejilerinin etkisi kontrol edildiğinde düştüğü görülmüştür ($b = .02$, $SE = .01$, $t = 3.12$, $p = .00$, %95 GA [.01, .03]). Dolaylı etkiler incelendiğinde, kaygılı bağlanma ile ilişki yatırımı arasındaki ilişkide, uzlaşma ($b = -.00$, $SE = .00$, %95 GA [-.01, -.00]), baskınlık ($b = -.01$, $SE = .02$, %95 GA [.01, .09]) ve boyun eğmenin ($b = .08$, $SE = .02$, %95 GA [.04, .12]) aracı rolü olduğu görülmektedir.

Kaçınmacı bağlanma ve yatırım modeli bileşenleri arasındaki ilişkide çatışma çözme stratejilerinin aracı rolüne ilişkin sonuçlar Şekil 2’de verilmiştir (Üç model aynı şekilde gösterilmiştir). Şekil 2’de görüldüğü gibi kaçınmacı bağlanma uzlaşma, kaçınma ve boyun eğmeyi doğrudan, pozitif yönde anlamlı olarak yordarken (sırasıyla; $b = .17$, $SE = .04$, $t = 5.42$, $p = .00$, %95 GA [.11, .24]; $b = .02$, $SE = .01$, $t = 2.00$, $p = .05$, %95 GA [.00, .04]; $b = .05$, $SE = .02$, $t = 2.95$, $p = .00$, %95 GA [.02, .08]); etkileşimsel tepkisellik, uzaklaşma ve baskınlığı yordamamıştır (sırasıyla; $b = .01$, $SE = .01$, $t = .40$, $p = .69$, %95 GA [-.02, .03]; $b = .01$, $SE = .02$, $t = .56$, $p = .58$, %95 GA [-.02, .04]; $b = -.00$, $SE = .02$, $t = -.11$, $p = .92$, %95 GA [-.05, .04]). Ayrıca uzlaşma, ilişki doyumunu doğrudan, pozitif yönde anlamlı olarak yordarken ($b = .06$, $SE = .01$, $t = 8.15$, $p = .00$, %95 GA [.03, .06]), etkileşimsel tepkisellik doğrudan, negatif yönde anlamlı olarak yordamıştır ($b = -.17$, $SE = .03$, $t = -5.79$, $p = .00$, %95 GA [-.23, -.11]). Kaçınma, uzaklaşma, baskınlık ve boyun eğme ise ilişki doyumunu yordamamıştır (sırasıyla; $b = -.01$, $SE = .03$, $t = -.55$, $p = .59$, %95 GA [-.06, .04]; $b = -.02$, $SE = .02$, $t = -1.12$, $p = .26$, %95 GA [-.05, .01]; $b = .01$, $SE = .01$, $t = .86$, $p = .38$, %95 GA [-.01, .04]; $b = -.03$, $SE = .02$, $t = -1.75$, $p = .08$, %95 GA [-.07, .00]). Kaçınmacı bağlanma stiline ilişkin ilişki doyumu üzerindeki toplam etkisinin ($b = .05$, $SE = .01$, $t = 8.39$, $p = .00$, %95 GA [.04, .06]) çatışma çözme stratejilerinin etkisi kontrol edildiğinde düştüğü görülmüştür ($b = .04$, $SE = .01$, $t = 8.15$, $p = .00$, %95 GA [.03, .05]). Dolaylı etkiler incelendiğinde, kaçınmacı bağlanma ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide, uzlaşmanın ($b = .08$, $SE = .02$, %95 GA [.04, .13]) aracı rolü olduğu görülmektedir.

Kaçınmacı bağlanma ve seçeneklerin niteliğini değerlendirme arasındaki ilişkide kaçınmacı bağlanma ile çatışma çözme stratejileri arasındaki ilişkiler daha önceki modelle aynıdır. Etkileşimsel tepkisellik ve baskınlık, seçeneklerin niteliğini değerlendirmeyi doğrudan, pozitif yönde anlamlı olarak yordamış (sırasıyla $b = 13.25$, $SE = .04$, $t = 3.30$, $p = .00$, %95 GA [.05, .21]; $b = .06$, $SE = .02$, $t = 3.42$, $p = .00$, %95 GA [.03, .10]), uzlaşma, kaçınma, uzaklaşma ve boyun eğme ise yordamamıştır (sırasıyla; $b = -.01$, $SE = .01$, $t = -.93$, $p = .35$, %95 GA [-.04, .01]; $b = .01$, $SE = .03$, $t = .21$, $p = .84$, %95 GA [-.06, .07]; $b = .04$, $SE = .02$, $t = 1.83$, $p = .07$, %95 GA [-.00, .08]; $b = -.04$, $SE = .03$, $t = -1.41$, $p = .16$, %95 GA [-.09, .01]). Kaçınmacı bağlanma stiline ilişkin, seçeneklerin niteliğini değerlendirme üzerindeki hem toplam etkisinin ($b = .01$, $SE = .01$, $t = 1.22$, $p = .22$, %95 GA [-.01, .02]) hem doğrudan etkisinin ($b = .01$, $SE = .01$, $t = 1.59$, $p = .11$, %95 GA [-.00, .03]) hem de dolaylı etkilerin anlamlı olmadığı görülmüştür (uzlaşma $b = -.00$, $SE = .00$, %95 GA [-.01, .00]), kaçınma ($b = .00$, $SE = .00$, %95 GA [-.00, .00]), etkileşimsel tepkisellik ($b = .00$, $SE = .00$, %95 GA [-.00, .00]), uzaklaşma ($b = .00$, $SE = .00$, %95 GA [-.00, .00]), baskınlık ($b = .00$, $SE = .00$, %95 GA [-.00, .00]) ve boyun eğme ($b = .00$, $SE = .00$, %95 GA [-.00, .00]).

Şekil 2. Kaçınmacı Bağlanma ile Yatırım Modeli Bileşenleri Arasındaki İlişkide Çatışma Çözme Stratejilerinin Aracı Rolü

Kaçınmacı bağlanma ve ilişki yatırımı arasındaki ilişkide, kaçınmacı bağlanma ile çatışma çözme stratejileri arasındaki ilişkiler daha önceki modelle aynıdır. Kaçınma, baskınlık ve boyun eğme ilişki yatırımı doğrudan, pozitif yönde anlamlı olarak yordamış (sırasıyla $b = .06$, $SE = .03$, $t = 1.97$, $p = .05$, %95 GA [.00, .13]; $b = .06$, $SE = .02$, $t = 3.34$, $p = .00$, %95 GA [.02, .09]; $b = .10$, $SE = .03$, $t = 3.88$, $p = .00$, %95 GA [.05, .15]); uzlaşma, etkileşimsel tepkisellik ve uzaklaşma ise yordamamıştır (sırasıyla $b = .02$, $SE = .01$, $t = 1.77$, $p = .08$, %95 GA [-.00, .04]; $b = -.07$, $SE = .04$, $t = -1.69$, $p = .09$, %95 GA [-.14, .01]; $b = -.01$, $SE = .02$, $t = -.64$, $p = .52$, %95 GA [-.06, .03]). Kaçınmacı bağlanma stiline ilişkin ilişki yatırımı üzerindeki toplam etkisinin ($b = .05$, $SE = .01$, $t = 6.92$, $p = .00$, %95 GA [.03, .06]) çatışma çözme stratejilerinin etkisi kontrol edildiğinde düştüğü görülmüştür ($b = .04$, $SE = .01$, $t = 5.58$, $p = .00$, %95 GA [.03, .05]). Dolaylı etkiler incelendiğinde, kaygılı bağlanma ile ilişki yatırımı arasındaki ilişkide, boyun eğmenin ($b = .03$, $SH = .01$, %95 GA [.01, .06]) aracı rolü olduğu görülmektedir.

Sonuç

Bu çalışma, yetişkin bağlanma stilleri ile romantik ilişkilerin çeşitli yönleri arasındaki ilişkilerde çatışma çözme biçimlerinin aracı rolünü incelemiştir. Bulgular hem kaygılı hem de kaçınmacı bağlanmanın, ilişkideki doyum, yatırım ve alternatiflerin niteliği gibi ilişki sonuçları üzerindeki etkilerini önemli ölçüde şekillendirdiğini göstermektedir.

Bu çalışmada elde edilen bulgular; bağlanma stillerinin, yatırım modeli bileşenleri ve çatışma çözme stratejileri üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. Bulgular, kaygılı ve kaçınmacı bağlanma stillerinin farklı çatışma çözme stratejileriyle ilişkilendirildiğini ve bu stratejilerin de ilişki doyumu, seçeneklerin niteliğini değerlendirme ve ilişki yatırımı gibi temel ilişki sonuçlarını nasıl etkilediğini göstermektedir.

Öncelikle korelasyon bulguları, kaygılı bağlanma stiline uzlaşma ile negatif, etkileşimsel tepkisellik, uzaklaşma, baskınlık ve boyun eğme gibi işlevsiz çatışma çözme stratejileriyle ise pozitif yönde anlamlı ilişkiler gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, kaygılı bağlanmanın bireyleri sağlıklı iletişim kurma ve çatışmaları çözme konusunda zayıf bıraktığını, bunun yerine daha tepkisel ve kontrol edici stratejilere yönelmelerine neden olduğunu desteklemektedir (Mikulincer ve Shaver, 2007; Simpson, Rholes ve Nelligan, 1992). Ayrıca, kaygılı bağlanma stiline ilişki doyumu ile negatif, seçeneklerin niteliğini değerlendirme ile pozitif yönde anlamlı ilişkiler göstermesi, bu bireylerin mevcut ilişkilerinden tatmin olmadıkları durumlarda alternatif ilişki seçeneklerine yönelmeye daha meyilli olduklarını göstermektedir (Joel, MacDonald ve Shimotomai, 2011). Bu sonuç, kaygılı bağlanmanın, bireylerin ilişkilerinde sürekli olarak daha iyi alternatifler arama eğilimine girmelerine ve bu nedenle mevcut ilişkilerinde düşük bağlılık ve doyum yaşamalarına yol açabileceğine işaret etmektedir. Nitekim aracılık analizlerine ilişkin bulgular bu çıkarımı destekler niteliktedir. Bulgular incelendiğinde kaygılı bağlanma stiline sahip bireylerin, etkileşimsel tepkisellik ve baskınlık gibi stratejileri tercih etmeleri, bu bireylerin ilişki doyumunu ve seçeneklerin niteliğini olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir. Özellikle, etkileşimsel tepkiselliğin yüksek olduğu durumlarda, ilişki doyumunun azalması ve alternatif ilişki seçeneklerine yönelme eğiliminin artması, kaygılı bağlanmanın ilişki sürdürülebilirliği üzerindeki olumsuz etkilerini daha da pekiştirmektedir (Davila, Karney ve Bradbury, 1999). Bu bulgu, literatürdeki birçok çalışmayı desteklemektedir (örneğin, Simpson ve Rholes, 1994), ancak bazı çalışmalar kaygılı bağlanmanın daha yüksek bağlılıkla ilişkilendirilebileceğini öne sürmektedir (Feeney ve Noller, 1990). Bu çelişki, kaygılı bağlanmanın bağlam ve kültüre göre değişen etkilerine işaret edebilir.

Kaçınmacı bağlanmaya ilişkin korelasyon bulguları, kaçınmacı bağlanmanın uzlaşma, kaçınma ve boyun eğme stratejileri ile pozitif yönde anlamlı ilişkiler gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, kaçınmacı bağlanma stiline sahip bireylerin ya çatışmaları çözmek için uzlaşma yoluna gittiklerini ya da çatışmadan kaçınma ve boyun eğme gibi pasif stratejilerle çatışmalardan kaçınmaya çalıştıklarını göstermektedir. Bu bulgular alanyazındaki kaçınmanın, çatışmadan geri çekilme stratejileriyle ilişkili olduğunu gösteren bulguları destekler niteliktedir (örn. Fraley ve Shaver, 2000; Cann vd., 2008). Ayrıca kaçınmacı bağlanma stili ile ilişki doyumu ve ilişki yatırımı arasındaki pozitif ilişkiler, bu bireylerin mevcut ilişkilerinde genellikle daha yüksek doyum ve yatırım düzeyleri yaşadıklarını göstermektedir. Bu durum, kaçınmacı bireylerin ilişkilerinde alternatif ilişki seçeneklerine yönelmeyi tercih etmediklerini ve mevcut ilişkilerini sürdürmeye yönelik daha güçlü bir eğilim gösterdiklerini desteklemektedir. Kaçınmacı bağlanma stiline ilişkin aracılık analizlerini incelediğimizde de benzer bulgular dikkat çekmektedir. Kaçınmacı bağlanma stiline sahip bireylerin, ilişkilerde sıklıkla uzlaşma ve boyun eğme gibi stratejileri kullandıkları, bu stratejilerin de özellikle ilişki yatırımı ve memnuniyeti artırma eğiliminde olduğu görülmüştür. İlginç bir şekilde, kaçınmacı bağlanma stili ile ilişkideki alternatiflerin niteliği arasındaki doğrudan ilişkinin anlamlı olmadığı, bu bireylerin mevcut ilişkilerini sürdürmek için genellikle alternatiflere daha az önem verdikleri bulunmuştur. Ancak bu bulgular, literatürde kaçınmacı bağlanma stiline sahip bireylerin duygusal yakınlık ve bağlılıktan kaçınma eğilimleri nedeniyle, tutarlı bir şekilde yüksek kaçınmanın düşük bağlılığın göstergesi olduğu (örn., Shaver ve Brennan, 1992; Simpson, 1990) bulgusuyla çelişmektedir. Bu çelişki, kaygılı bağlanmaya benzer şekilde, kaçınmacı bağlanmanın bağlam ve kültüre göre değişen etkilerine işaret edebilir. Ancak araştırmanın metodolojisine bağlı olarak da ortaya çıkmış olabilir. Öncelikle ilişki doyumu, bir ilişkinin kişinin beklentilerini ne ölçüde karşıladığıyla doğrudan bağlantılıdır. Kaçınmacı bağlananların beklentileri, kaygılı bağlananlara göre daha düşük olabilir. Bu durum, kaçınmacı bireylerin ilişkideki duygusal mesafeyi ideal bir ilişki biçimi olarak görmelerinden kaynaklanabilir. Bu bireyler, yakınlaşma ihtiyacı duymadıkları için ilişkilerini daha doyum verici olarak algılayabilirler. Dolayısıyla, çalışmada ilişki doyumu nesnel ölçütlerle değil, bireylerin öznel algıları üzerinden değerlendirildiğinden, kaçınmacı bağlanan bir kişi için çok az ödüllendirici bir ilişki bile doyum verici olarak kabul edilebilir. Aynı düzeydeki bir ilişki doyumu, kaygılı bağlanan bir birey tarafından daha düşük olarak değerlendirilebilir. Sonuç olarak bu durum, bireylerin ilişki doyumlarını değerlendirme biçimlerindeki farklılıklardan kaynaklanmış olabilir. İkinci olarak, ilişkiye bağlılık, her ne kadar ilişkiden alınan doyum, ilişkiye yapılan yatırım ve seçeneklerin niteliğini değerlendirme tarafından şekillense de, aslında uzun süreli bir yönelimi ifade eder. Bu bileşenler zamanla değişebilir; dolayısıyla

bağlılık düzeyi artabilir ya da azalabilir. Bu durum, uzun vadeli değerlendirmeleri gerektirir. Kesitsel bir araştırma deseninden elde edilen ve çelişkili görünen bu bulguları daha doğru yorumlayabilmek için, uzun süreli ölçümler içeren boylamsal çalışmalar büyük önem taşır. Bu tür çalışmalar, zaman içerisindeki değişimleri izleyerek, ilişki bağlılığının dinamiklerini daha doğru bir şekilde ortaya koyabilir.

Araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak, çalışma kesitsel bir desen ile yürütülmüştür; bu nedenle bulgular yalnızca belirli bir zaman dilimindeki ilişkileri yansıtmakta olup, uzun vadeli ilişki süreçlerine dair genellemeler yapmak zordur. Bu nedenle, gelecekteki araştırmaların, daha geniş ve çeşitli örneklemeler üzerinde yürütülmesi ve boylamsal desenlerin kullanılması önerilmektedir. Ayrıca, çalışmada kullanılan öz-bildirim ölçeklerinin, katılımcıların algılarını ve duygularını tam olarak yansıtmada konusunda sınırlı olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu sınırlılıklara rağmen çalışma, bağlanma stillerinin romantik ilişki dinamiklerini anlama sürecine kayda değer katkılar sağlamaktadır. Çalışma, özellikle bağlanma stillerinin, çatışma çözme stratejileri aracılığıyla romantik ilişkiler üzerindeki belirleyici rolünü vurgulamaktadır. Bulgular, kaygılı bağlanma stili ile ilişki sürdürülebilirliğini olumsuz etkileyen stratejilerle ilişkili olduğunu, kaçınmacı bağlanma stili ile ilişkiyi devam ettirme eğilimini artıran stratejilerle ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, bağlanma teorisinin, romantik ilişkilerin işleyişini anlamada önemli bir kuramsal çerçeve sunduğunu ve bu bağlamda geliştirilecek müdahale programlarına ışık tutabileceğini ortaya koymaktadır.

Summary

This study investigates the intricate dynamics of adult attachment styles, conflict resolution strategies, and relationship outcomes within romantic relationships, focusing on the mediating role of conflict resolution in the relationship between attachment styles and various relationship outcomes. Romantic relationships significantly impact individuals' psychological well-being, life satisfaction, and overall quality of life. Understanding the factors that influence relationship quality is essential for improving individuals' mental health and overall life satisfaction.

One of the most recognized models for understanding the dynamics of romantic relationships is Rusbult's Investment Model. This model aims to explain why some relationships endure while others end, proposing that commitment, relationship satisfaction, quality of alternatives, and investment size are key determinants of relationship continuity. Commitment is viewed as a psychological construct that directly influences the decision to continue a relationship, driven by the levels of satisfaction, the quality of alternatives, and the amount of investment in the relationship.

Attachment theory offers a valuable framework for understanding how romantic relationships function, particularly in how attachment behaviors are activated in stressful situations, such as conflicts between partners. Attachment styles, which are enduring emotional patterns formed in early life based on interactions with primary caregivers, significantly influence behavior in adult romantic relationships. These styles, categorized as secure, anxious, or avoidant, shape individuals' perceptions and responses to relationship challenges. Securely attached individuals typically have positive views of themselves and others, characterized by low anxiety and low avoidance. These individuals are more likely to adopt constructive conflict resolution strategies, such as compromise,

and tend to be more satisfied with their relationships overall. In contrast, those with anxious attachment styles often display hypersensitivity during conflicts, fearing abandonment and seeking constant reassurance, which can exacerbate relationship dissatisfaction and increase consideration of alternative relationships. Avoidantly attached individuals, who tend to distance themselves emotionally from their partners, often prefer to avoid or withdraw from conflicts rather than confront them. This avoidance can lead to weakened emotional bonds and a relationship dynamic in which partners distant each other. However, research indicates that avoidant attachment is consistently negatively associated with relationship satisfaction, commitment, and investment.

The study further explores the mediating role of conflict resolution strategies in the relationship between attachment styles and relationship outcomes. Findings indicate that anxious attachment is positively correlated with dysfunctional conflict resolution strategies, such as interactive reactivity, dominance, and submission, leading to lower relationship satisfaction and a higher likelihood of considering alternative relationships. On the other hand, avoidant attachment is associated with both constructive (e.g., compromise) and passive (e.g., avoidance, submission) conflict resolution strategies, which can either mitigate or exacerbate relationship dissatisfaction depending on the context.

The study's findings suggest that the interplay between attachment styles and conflict resolution strategies plays a critical role in shaping relationship outcomes. Anxious attachment, marked by high levels of stress and insecurity, often leads to less effective communication and conflict resolution, resulting in lower relationship satisfaction and greater attention to alternatives. Avoidant attachment, characterized by a preference for emotional distance, may result in either constructive or passive conflict resolution strategies, depending on the individual's approach to managing relationship stressors.

These insights have important implications for understanding the dynamics of romantic relationships and developing interventions to enhance relationship quality. For instance, therapeutic interventions aimed at improving communication and conflict resolution skills could be particularly beneficial for individuals with anxious or avoidant attachment styles, helping them to navigate relationship challenges more effectively and maintain healthier, more satisfying relationships.

The study also emphasizes the importance of further research into the cultural and contextual factors that affect the relationship between attachment styles and relationship outcomes. Given the study's focus on a Turkish sample, future research should consider cross-cultural comparisons to explore the generalizability of these findings to different populations. Additionally, longitudinal studies are needed to examine how attachment styles and conflict resolution strategies evolve over time and their long-term impact on relationship quality.

In conclusion, this study enhances the existing literature on attachment theory and relationship dynamics by clarifying the complex relationships between attachment styles, conflict resolution strategies, and relationship outcomes. The findings underscore the importance of considering both individual differences in attachment styles and the role of conflict resolution in shaping the quality and stability of romantic relationships. As such, this research offers valuable insights for practitioners and researchers interested in promoting healthier and more resilient romantic relationships.

Kaynakça

- Akköse, F. (2021). *Bağlanma Stilleri ve İlişki Doyumu Arasındaki İlişkide Aleksitimi ve Çatışma Çözme Stillerinin Aracı Rolü* (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul: Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bartholomew, K. ve Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226–244. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.61.2.226>
- Bonache, H., Gonzalez-Mendez, R. ve Krahé, B. (2019). Adult attachment styles, destructive conflict resolution, and the experience of intimate partner violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 34(2), 287–309. <https://doi.org/10.1177/0886260516640776>
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss: Vol. 1. Attachment*. New York: Basic Books.
- Bretherton, I. (1987). New perspectives on attachment relations: Security, communication, and internal working models. J. D. Osofsky (Ed.), *Handbook of infant development* içinde (s. 1061-1100). New Jersey: John Wiley & Sons.
- Büyükaşahin, A. (2005). Çok boyutlu ilişki ölçeği: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 16(2), 97– 105.
- Can, F., Topçu, A. E. ve Topçu, G. (2022). Romantik partner çatışma ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 10(25), 438–455. <https://doi.org/10.7816/nesne-10-25-05>
- Cann, A., Norman, M. A., Welbourne, J. L. ve Calhoun, L. G. (2008). Attachment styles, conflict styles and humour styles: Interrelationships and associations with relationship satisfaction. *European Journal of Personality: Published for the European Association of Personality Psychology*, 22(2), 131–146. <https://doi.org/10.1002/per.666>
- Collins, N. L. ve Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(4), 644–663. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.4.644>
- Collins, N. L., Guichard, A. C., Ford, M. B. ve Feeney, B. C. (2004). Working models of attachment: New developments and emerging themes. W. S. Rholes ve J. A. Simpson (Eds.). *Adult attachment: Theory, research, and clinical implications* içinde (s. 196-239). New York: Guilford Publications.

- Corcoran, K. ve Mallinckrodt, B. (2000). Adult attachment, self-efficacy, perspective taking, and conflict resolution. *Journal of Counseling & Development*, 78(4), 473-483. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.2000.tb01931.x>
- Costa, C. B. D. ve Mosmann, C. P. (2020). Aspects of the marital relationship that characterize secure and insecure attachment in men and women. *Estudos de Psicologia (Campinas)*, 37, e190045.
- Creasey, G. (2002). Associations between working models of attachment and conflict management behavior in romantic couples. *Journal of Counseling Psychology*, 49(3), 365-375. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.49.3.365>
- Davila, J., Karney, B. R. ve Bradbury, T. N. (1999). Attachment change processes in the early years of marriage. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(5), 783-802.
- Domingue, R. ve Mollen, D. (2009). Attachment and conflict communication in adult romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 26(5), 678-696.
- Ein-Dor, T., Mikulincer, M. ve Shaver, P. R. (2011). Attachment insecurities and the processing of threat-related information: Studying the schemas involved in insecure people's coping strategies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101(1), 78-93. <https://doi.org/10.1037/a0022503>
- Etcheverry, P. E., Le, B., Wu, T. F. ve Wei, M. (2013). Attachment and the investment model: Predictors of relationship commitment, maintenance, and persistence. *Personal Relationships*, 20(3), 546-567. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2012.01423.x>
- Feeney, J. A. ve Noller, P. (1990). Attachment style as a predictor of adult romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(2), 281-291. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.2.281>
- Fletcher, G. J., Simpson, J. A. ve Thomas, G. (2000). The measurement of perceived relationship quality components: A confirmatory factor analytic approach. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26(3), 340-354. <https://doi.org/10.1177/0146167200265007>
- Finkel, E. J., Simpson, J. A. ve Eastwick, P. W. (2017). The psychology of close relationships: Fourteen core principles. *Annual Review of Psychology*, 68(1), 383-411.
- Fraley, R. C. ve Shaver, P. R. (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. *Review of General Psychology*, 4(2), 132-154. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.4.2.132>

- Fraley, R. C., Waller, N. G. ve Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 350-365. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.78.2.350>
- Hazan, C. ve Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>
- Joel, S., MacDonald, G. ve Shimotomai, A. (2011). Conflicting pressures on romantic relationship commitment for anxiously attached individuals. *Journal of Personality*, 79(1), 51-74. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2010.00680.x>
- Kobak, R. R. ve Hazan, C. (1991). Attachment in marriage: Effects of security and accuracy of working models. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(6), 861-869. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.60.6.861>
- Kobak, R., Cole, H., Ferenz-Gillies, R., Fleming, W. ve Gamble, W. (1993). Attachment and emotion regulation during mother-teen problem solving: A control theory analysis. *Child Development*, 64(1), 231-245. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1993.tb02907.x>
- Li, T. ve Chan, D. K. S. (2012). How anxious and avoidant attachment affect romantic relationships quality differently: A meta-analytic review. *European Journal of Social Psychology*, 42(4), 406-419. <https://doi.org/10.1002/ejsp.1842>
- Mikulincer, M. ve Shaver, P. R. (2007). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change*. New York: Guilford Press.
- Paley, B., Cox, M. J., Burchinal, M. R. ve Payne, C. C. (1999). Attachment and marital functioning: Comparison of spouses with continuous-secure, earned-secure, dismissing, and preoccupied attachment stances. *Journal of Family Psychology*, 13(4), 580-597. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.13.4.580>
- Pistole, M. C., Clark, E. M. ve Tubbs, A. L. (1995). Love relationships: Attachment style and the investment model. *Journal of Mental Health Counseling*, 17(2), 199-209.
- Reis, H. T. ve Shaver, P. (1988). Intimacy as an interpersonal process. S. Duck (Ed.). *Handbook of personal relationships: Theory, research, and interventions* içinde (s. 367-389). Routledge.
- Ricco, R. B. ve Sierra, A. (2017). Argument beliefs mediate relations between attachment style and conflict tactics. *Journal of Counseling & Development*, 95(2), 156-167. <https://doi.org/10.1002/jcad.12128>

- Rusbult, C. E. (2013). A longitudinal test of the investment model: The development (and deterioration) of satisfaction and commitment in heterosexual involvements. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(1), 101-117. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.45.1.101>
- Rusbult, C. E. ve Buunk, B. P. (1993). Commitment processes in close relationships: An interdependence analysis. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10(2), 175-204. <https://doi.org/10.1177/026540759301000202>
- Rusbult, C. E., Martz, J. M. ve Agnew, C. R. (1998). The investment model scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. *Personal Relationships*, 5(4), 357-387. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.1998.tb00177.x>
- Sarı, T. (2008). *Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançları, bağlanma stilleri ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiler*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Selçuk, E., Günaydın, G., Sümer, N. ve Uysal, A. (2005). Yetişkin Bağlanma Boyutları İçin Yeni Bir Ölçüm: Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II'nin Türk Örnekleminde Psikometrik Açısından Değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 8(16), 1-11.
- Shaver, P. R. ve Brennan, K. A. (1992). Attachment styles and the "Big Five" personality traits: Their connections with each other and with romantic relationship outcomes. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 18(5), 536-545. <https://doi.org/10.1177/0146167292185003>
- Shi, L. (2003). The association between adult attachment styles and conflict resolution in romantic relationships. *American Journal of Family Therapy*, 31(3), 143-157. <https://doi.org/10.1080/01926180301120>
- Sığırcı, A. (2010). *Evli bireylerde bağlanma biçimleri ve evliliğe dair inançların evlilik doyumu ile ilişkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sierau, S. ve Herzberg, P. Y. (2012). Conflict resolution as a dyadic mediator: Considering the partner perspective on conflict resolution. *European Journal of Personality*, 26(3), 221-232. <https://doi.org/10.1002/per.828>
- Simpson, J. A. (1990). Influence of attachment styles on romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(5), 971-980. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.5.971>

- Simpson, J. A. ve Rholes, W. S. (1994). Stress and secure base relationships in adulthood. K. Bartholomew ve D. Perlman (Eds.). *Attachment processes in adulthood* içinde (s. 181-204). Jessica Kingsley Publishers.
- Simpson, J. A., Rholes, W. S. ve Nelligan, J. S. (1992). Support seeking and support giving within couples in an anxiety-provoking situation: The role of attachment styles. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62(3), 434-446.
- Zacchilli, T. L., Hendrick, C. ve Hendrick, S. S. (2009). The romantic partner conflict scale: A new scale to measure relationship conflict. *Journal of Social and Personal Relationships*, 26(8), 1073-096. <https://doi.org/10.1177/0265407509347936>